

MIC. # 4973A (RAB. 1225)

SIKILI, JACOB BEN HANANEL,
TORAT HA-MINHAH.

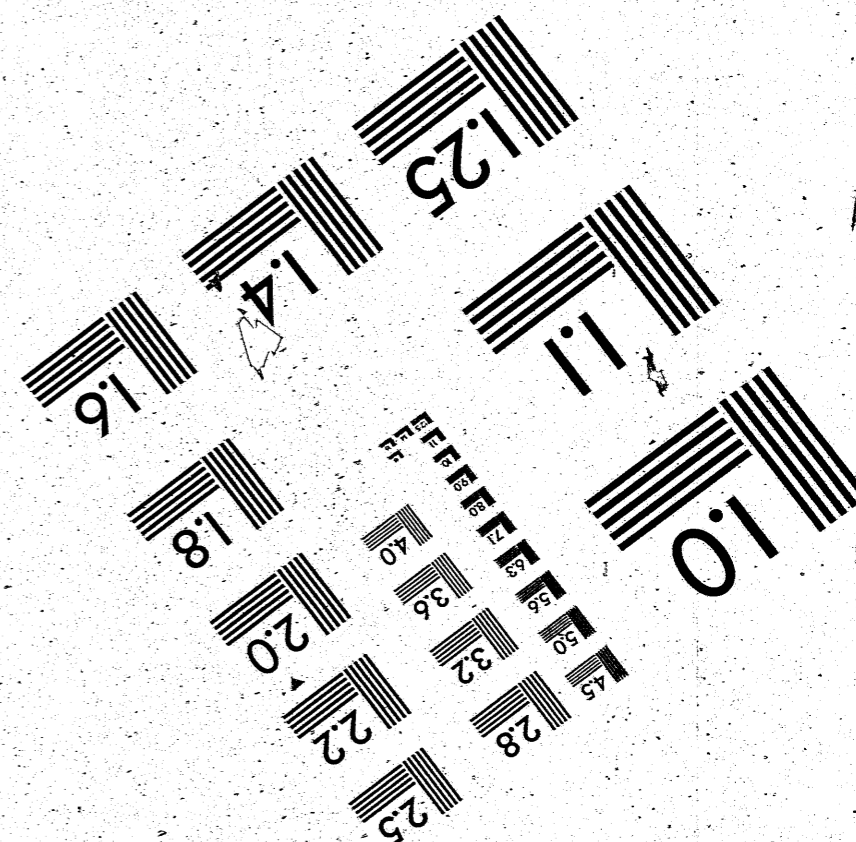
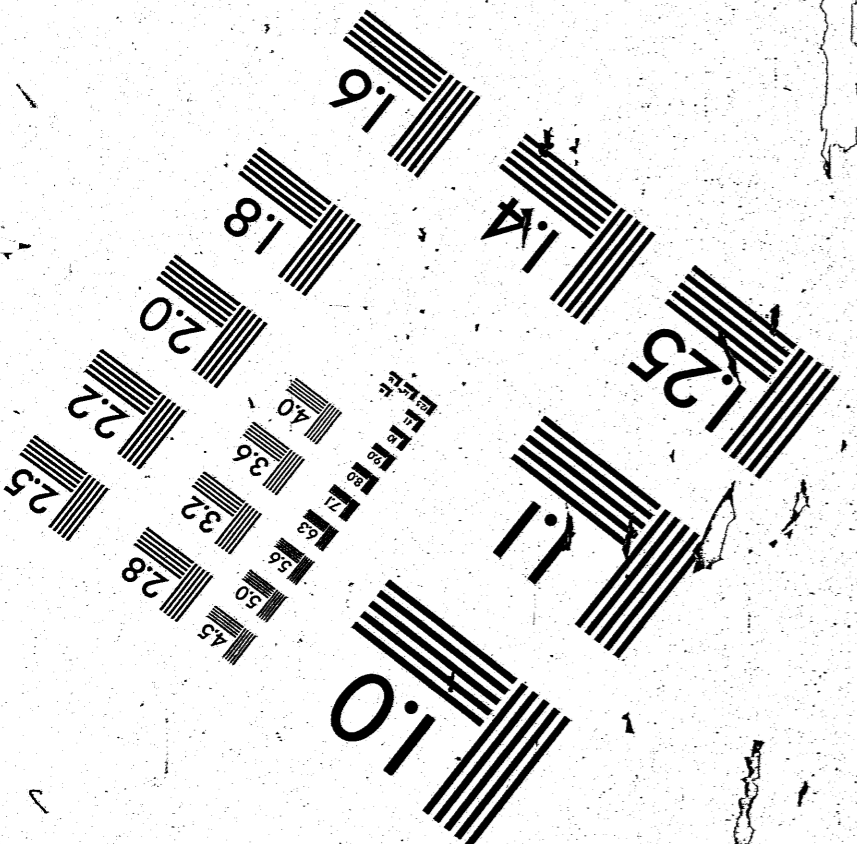
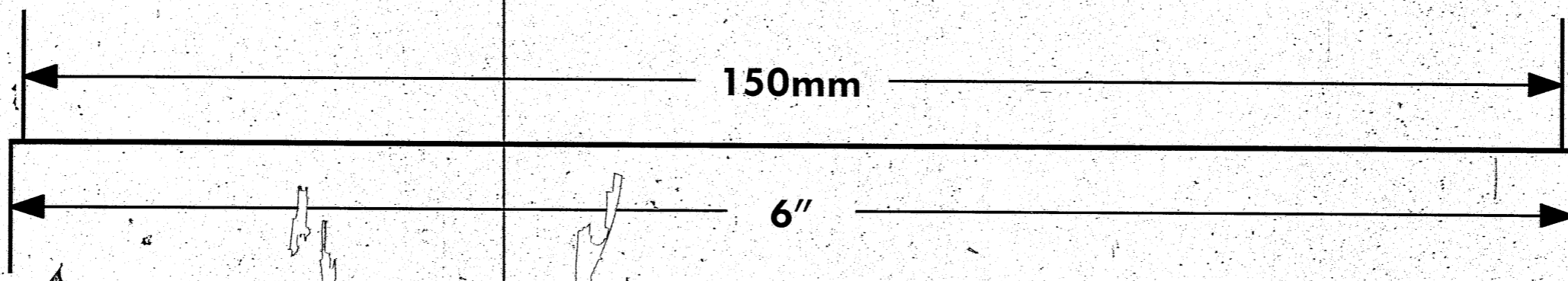
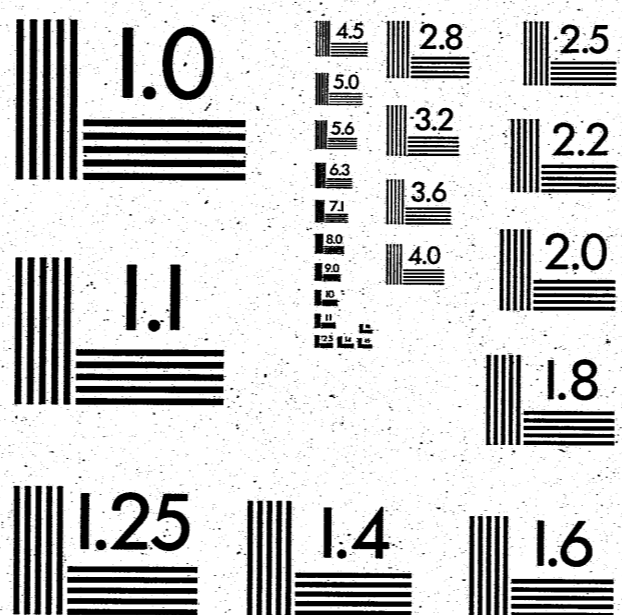
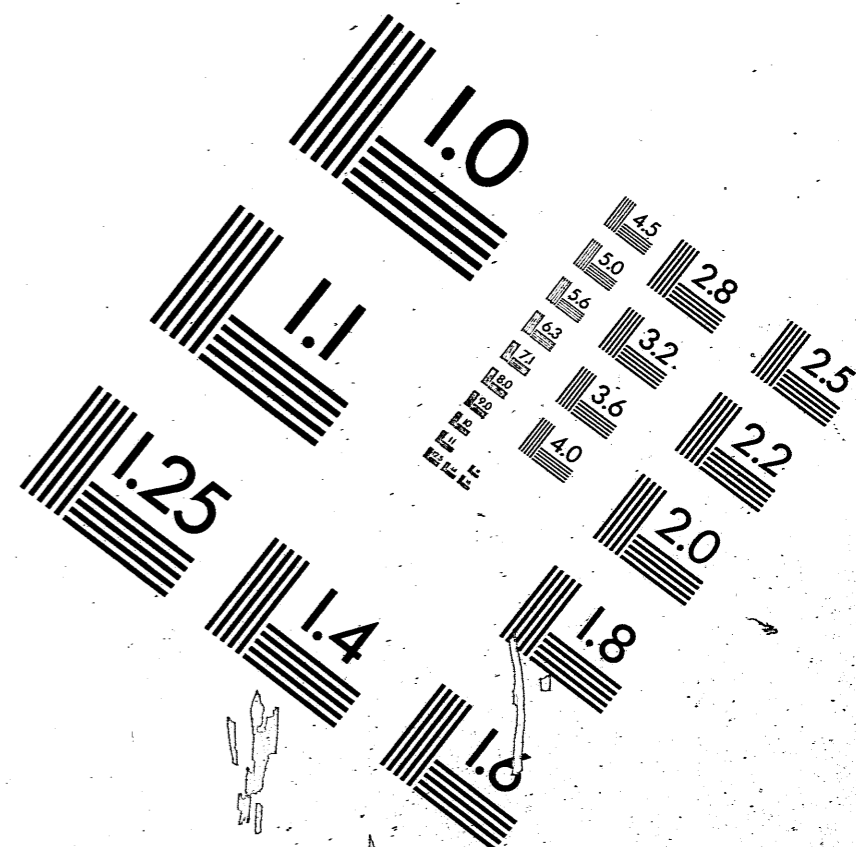
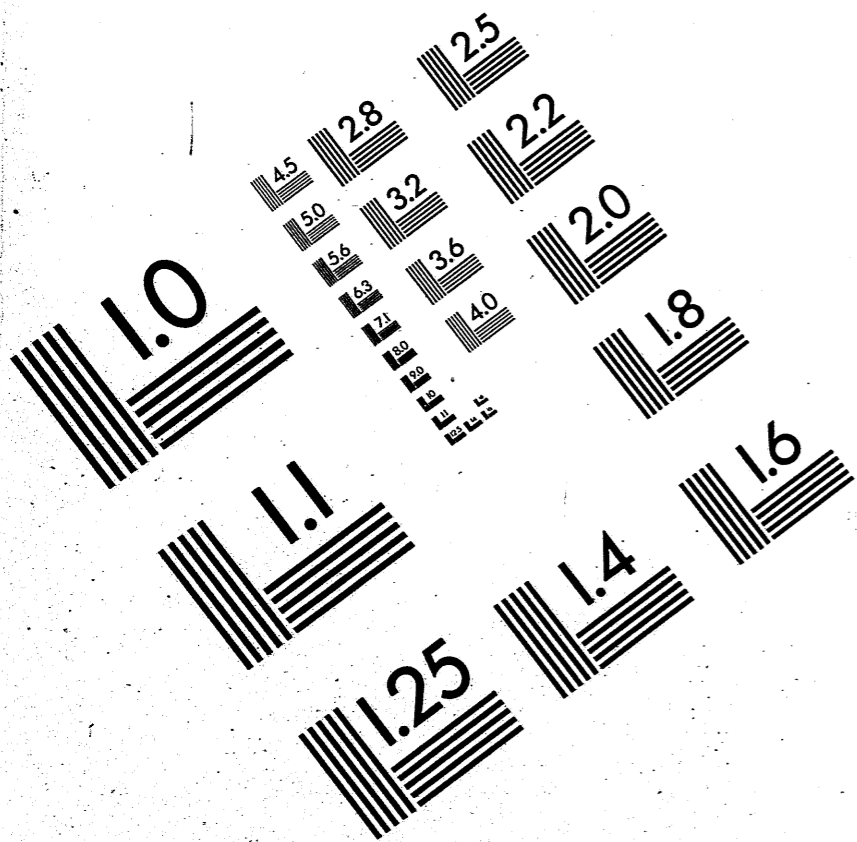
תורת המנחה.

ITALY
ITALIAN SCRIPT

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

IMAGE EVALUATION TEST TARGET QA-3

APPLIED IMAGE
1653 E. MAIN STREET
ROCHESTER, NY 14609
TEL (716) 412-0300
FAX (716) 488-5989

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

העיקר כדי שלא יקטרו ויסיתנו יותר ועל כן היה קרבנו שעיר
 כי שעיר ושוק השבט אחד הם כלומר יבוא זה ויכפר על זה
 יבוא זה וידחה זה יבוא זה וינשים לזה כענין שעיר המשוך לח שאנו
 שאנו רוצים את הבה לישור הגו שומר למען כדי שלא יקטרו עליהם
 וכענין ויבין מפקד הנחש על האל ליסרו ולרדוהו כך הפקיד
 על ישראל סמל לסדר ולרדותם הוא שרו של עשו ופקד סמנו
 על העליון עשו במקומו מלניטה ועל כן היה יעקב ועשו האומיים
 כפי עונתו עשהו משל למה הדבר דומה למלך וכו' בואתה תצוה
 בנדב זכור ותסיף בו פעם אנו בא המלך לבקר את בנו ולקחו
 וטנו בחיקו התחיל בנו להתעורר המלך כן שמתחיל על אביו
 ולו עתה כבוד באביו כי הנער עזר מה עשה הניסטים כשואה
 שלא עתה כבוד באביו שמשל הבן מחיק אביו והתחיל לרדות ולהכות
 ולו ירא הניסטים מן המלך וכיון שראה המלך חוצפת הניסטים
 ועזות מצחו התחיל לצווקו לאומנתו שיזכרו עזות מצחו
 על לנסים שלא נשא כעס למלך ישיב ומלו בראשו ולהשמירו
 מן העולם כך עשה הבה ומשעלם שוער ישראל למען קרשו נגלה
 עליהם מצדדים ועשו אותם על כפי שריס וקחם על זוועותיו כי
 נער יטר ויחובו ומצדדים קראו לשמו והיו ישראל חבוין בחביון
 עזו ומנסאים בנפשו וכלו נהא בן כבוד כראוי דכה ויקרא
 למקום נקבה ומריבה עליו ומה כתיב בתורה ויבוא עמלק ויך
 אמר הבה לנשה רחוב זרוע זכרון כיצור וסוים באוני יהושע אג והו
 שאמר זכור מה אשר גמלה לך אג אשר קרך בדרך אג שבא
 ברוח ובטות מנח והיה סומט את ישראל מתחת הענן ולא היה
 ירא הניס ית והאריך בבת ודרוש כל אשר תמצא במדרשות
 ויבין עמלק אג עשה אג עד והיה בהנח יוי אהיק אג וכשהיו
 שוויים על המלך באיכותו והיה דמות דיוקנו של יעקב אביו

החוקה בכפא הכבוד. מנהרה מיוחדת הדיקע אשר על ראש יחיה
ויהיה הוא בהיר בשחקים ויסתלקו המקטרגים ועמו הללים ויטכנו
ישראל בטח בלד וג' עין יעקב אבינו אב החתם ואם אין יפסחו ישראל
שלמטה בזכר שמלה לא יהיה שריל לבית עמו ויאבירו כל זכר
למו ואין זה מנוח בכל עת כי לא לכלומן ועל לכל חפץ וקץ וזמ
נה ולא ישנו את הפקידים ואם אין לא יזדרזו ולא יטהלו ישראל
בכל כחם להטויה זכר שמלה טוב אינן יכולים להם עד שהבוח
הממשלה הראשונה כזראשונה ממלכה ביה דוד ובימי שאור
אז היה זמן הממשלה הראשונה נבא הקץ והקץ על שמלה ובאה
הפקודה ובאו ימי השילום וזה שאכל פקדתי את אשר עשה לך
שמלה וג' שאם החמול עליהם בעונה הזאת וישאר להם שום זכר
בעולם לא יהיה לכם תקומה לפניהם עד שחזן למועד ושאור
ביום לבבו ובחמלתו חמל על אג' ועל מיטב היטן והבקר וג' ועברה
השעה שהיה שמלה מוכן להכרת באזעמלש ונשארו לו פליטה ושארית
עלם שמלה מוכן קצף השם יה קצף גדול על שאול וקרע ממלכתו
כי בזה היתה מרת"מר מלכות ישראל לעולם לפיכך נפקה מלכותו
ומה שהניח שאול מעמלק הם שהצירו וצוררו את ישראל ונשארה
דנוער המרדור לרדור את ישראל בעברם על פי יו' אהיה והם
שכפסו יקיהם בזכור בראשונה ובשנייה נכפסו ישראל עושי רצונו של
מקום הוא רודה אורם ברצונם נן שמלה נכא ולמד מדור ו
מלמדכי שערשלו ישראל מן התורה והמצוות ומעל הקים עליהם
השם יו' המן מקרע שמלה שהוריר שאול לקיים בהם מקרא שכת
יהיה אשר תפירו מהם וג' הוד ויהי בימי אחשורוש וי היה
כנה שכת בתורה והיה כאשר דמיתי לעשור להם וג' ודרוש כל מה
שהוכל במגלה אמת עד בלינה ההוא דהוה נדה שנה

מלכו

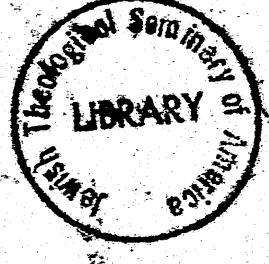
מלבן של עולם מדה כנגד מדה הם ישנו מן התורה והמצוות דבר ישנו
עם אחד וְ לַפִּיךָ עֹבֵם הַשֵּׁם יְיָ בִּיד אֹיִב וְהִיא כִּיטָּ וְשֶׁהָקִיטָּ
מִשְׁתַּנֵּם וְנִעֲוֲרוּ לְטוֹב מִדְּרָכֶם קִרְעֵה גַם כִּלְדָה שֶׁעַתָּה מִלְּבָן שֶׁלְעֹלָם
וְכִסְלֵי מַעֲלֵיהֶם הַחֲזִירָה וְלֹא עוֹד לֹא שֶׁהִפְךָ לַהֵם מִיָּד לְשִׂמְחָה וּמְאֻבֵּר
לִיטָ טוֹב וְיָ וְיָ עֲשֵׂה כְלֹה דְבַר הַנוֹמָר וְעֵקֶדֶם וּמְאֻבֵּר אִסוּר
כִּי רָאָה יוֹי בְעֵינָיו וּמְאֻבֵּר לְבַבְנוּ וְהַחִיָּה אֵר שְׁפֹרְתֵינוּ כִּי הוּא עִם קִדְמָה
וְעַל רֹחַ הַקֹּדֶשׁ וְאֵזָה אֲכִיפֵי אֶעֱנִי וְנִבְהָ וְיָ וְלַפִּיךָ אֲנִי חַיִּבִּי לְהוֹדוֹת
וְלִשְׁבַח לְמִי שֶׁעֲשֵׂה לָנוּ אֵת לְהַשִּׁיבֵנו אֵל וְלִשְׂמֹחַ וְלִשְׂמַח בְּטוֹב שֶׁעֲשֵׂה
עִמָּנוּ שֶׁכֵּן הוּא מְחַיֵּיב מִי שֶׁנֶּעֱשׂוּ לָנוּ נְסִים וּנְפִלְאוֹת שֶׁהוּא חַיִּיב
לְהוֹדוֹת וְלִשְׁבַח לְעֲשֵׂה נְפִלְאוֹת גְּדוּלוֹת לְכָדוּ וְלִשְׂמֹחַ שִׂמְחָה גְּדוּלָה
בְּהַשְׁגַּחַת הַשֵּׁם יְיָ בּוֹ וְלִשְׂמַח אַחֲרָיִם עִמָּנוּ בְּמַעֲשֵׂי חַסֵּם וּבְדַקָּה כִּסֵּם
שֶׁעֲשֵׂה הַשֵּׁם עִמָּנוּ דְקָה וְיִתְעַבֵּר וּמַעֲשֵׂה עִלָּוֹת חַסֵּם וְחַנּוּ וְרַחֲמֵנוּ
יֵשׁ לְרַחֵם וְלַחֲנוּן אֲבִינֵים אִם כִּי אֲנִי מְחַוֵּיבִים בָּלוּ הַיָּמִים בְּיָד דְבַר
הַלְלוּ לְהַלֵּל וְלִשְׂמֹחַ וְלִשְׂמַח וּמֵה הוּא הַהִילוּל שֶׁאֲנִי מְהַלְלִים הִרִי אֵין אֲנִי
אוֹמְרִים הַלֵּל וְהַטַּעַם מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִסְ עֲשֵׂה בְחוּצָה לְאֶרֶץ שִׂמְחָה
שֶׁנִּכְבְּדוּ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ וְעַתְדָּה הָאֶרֶץ נִפְסְלוּ כֹל הָאֲרָצוֹת לִפְנֵי עַל
עַם שֶׁעֲשֵׂה בְהֵם שִׂירָה וְאִם הַבֵּן הַסּוֹד הוּא הַרְעֵה לָמָּה לֹא נִסְכַּר עִם
הַשֵּׁם יְיָ בְּמַגְלָה הָאֵת כִּי יוֹי בְדַד יִתְחַנּוּ וְאֵין עִמָּנוּ אֶל עַבֵּד וְהַדָּר
בְּחוּצָה לְאֶרֶץ כּוֹמָה כִּי שֶׁאֵין לָנוּ שׁוֹה אִם כִּי מֵה הוּא הַהִילוּל שֶׁהַלֵּל
לְשֵׁם עַל הַשֵּׁם הַלֵּל אֵין לְפָדְיָתָה זוֹ הִיא הַלְלוּהָ וְעַל כִּיֵּשׁ לְכֹל אֲדָם
מִיִּשְׂרָאֵל לְהַנִּיחַ כֹּל עַמְּקֵי הָעוֹלָם וּלְבֹאֹת לְשִׂמְחָה מִקְרָא מַגְלָה וְלֹא דְבַר
הַסּוֹד בְּבֵד לֹא אֵפִילוּ דְבַר יְהוָה וְדַבַּר מַצּוֹה כְּדָרְסִי מִבְּטָלִין הַלְלוּ
יְהוָה וּבְחַיִּים לְשִׂמְחָה מִקְרָא מַגְלָה וְלֹא עוֹד לֹא אֵפִי כְהֵם בְּעוֹלָתֵם
וְלִיֵּם בְּדוֹכֵם וְיִשְׂרָאֵל בְּעַמְּקֵם וּבְטָלִין עֲבוֹדָתֵם וּבְאֵין לְשִׂמְחָה מִקְרָא
וְאֵת אֲנָשִׁים וְאֵת נְשִׁים חַיִּיבִין מִקְרָא מַגְלָה אוֹ לְעַל לְשִׂמְחָה מִקְרָא
מַגְלָה שֶׁאֵין הַנְּשִׁים הִיוּ בְּאוֹתוֹ הֵם וְהָאֵין כֵּן הַלְלוּ מַגְלָה וְהוּא חַיִּיב

ההודאה וההילול חייב השמחה מהו חייב אדם לשמוח במאכל
ומשתה לכבוד השם ית' שכן כהו בהו ימי משתה ושמחה וארז
חייב אדם לאיבדומו בפוריא פי להטיב לבו ולשמוח ולשמח נפשו
בדברים המשמחים את הנפשות וסעודה פורים שאכלה בלילה
לא יא ידי חובתו והאריך בענין הסעודה ובכלל זה איסור
הספר והענין בשני הימים הא' שהם יד וטו וקצר גדול עבירה
יש בעשיית מלאכה שכל א' בכלל שמחה הם וקו השמחה עיקרה
עבודה היא לשם ית' דכל תחת אשר לא עבד אה יי' אהיך וד'
שכשיושיע השם ית' ויעשה לו נס יש לו לאדם לשמוח מאד כמו שאמרנו
מפני שיש לו לאדם לית' ל לבו שהוא חשוב לפני השם ית' שהשגת עליו
ומתבונן וללא שהוא חשוב לפניו לא היה משגח בו וחייב שמחה אחרים
הוא במתנת דבת ומשנח מנורא והאריך בענין הנדקה שיענה
של ענינים הללו למקרא מגלה ומי שאי' בידו יכולת רוח עניים
ואכיונים יחם אותם וידבר על לבם ויטפל עמהם בכל ילבו וידבק
בדרכיו של שם ית' דכל זה לבת בדרכיו ודרכיו לחונן דלים ולהשגיח
בהם דכל ואלה אביט' אל עני ונכה רוח וד' ויש לו לאדם להשתדל
בכל ילבו לקיים את ימי הפורים האלה במעורריתם ולא יקלל בהם
כי יש לנו לקיים פסאד ימים טובים או שמח יותר מפני שהם
קיימים לעולם שאפילו יבטלו ימים טובים א' חומים אין להם
ליבטל מישראל לעולם דכל וזכרם לא יסוף מקורבם וכמו שדרשו
כדל והטעם בה משפ' שהשם ית' הבטיחנו בטהרה הקדושה שאם
אין אנו יכולים למחייב זכר עמך שהוא בעמנו ימחה אופו מן העו
העולם הזה ומן העולם הבא דכל כי שחה אמחה וד' וכאלו נשבע
הב' שלא יהיה השם שלם ולא הנסא שלם עד שימחה זכר עמך
דכל כי יד על כס ית' וד' ומתרג' בזבועה אמר' לא וד' ומה שאמר
מדור דור ל' מן העולם הזה ומן העולם הבא שלא יהיה להם כירה

פ' סו' י' כ"ג

כ"ג ג' כ"ג כ"ג כ"ג

וז עקבה לחביריהם וזו הדרך דמורה בתורה שגיה בעבור
 משולשת בכתבים וכולם בארחה כבהיר בלתי וכל
 ובה הדרך טעה איוב וחביריו עד שבא ליהודים וכל
 לאיוב זה הסוד המופלא וקבל דבריו ושהק ועוד שהיה לו חבה לאיוב
 ביאור באותו הסוד שגילה לו איהוא ואז שב לו בן לבבו וספר
 נפשו וסילק כל הספקות וכל הרעות שהאמין אחר שבאו עליו היסוד
 כי בתחלה צדיק גמור כמו שהעיד עליו הכת איש הישר ישר
 להים וסר מרע ולא בזה הצדקות מצד הדעה לא מצד הקבלה שכן
 שמע שיש אוח בעולם משגח בעלוי ומטיב ומרוע ומשלים לאיש פגעתו
 וכל זמן שראה שהיה מצליח במעשיו ומתברך בעעניו היה טוסף אהבה
 ויראה דכה ויהי כי הקיפו ימי המשה ויטלח איוב ויקדס והעלה וז' עד בא
 דברו אמרה יוי צרפתו והתחילה מדת הדן לפגוע בו למרקו ולחצחו ופגעה
 תחלה בממנו והוא מקבל בסבר פנים יפות הוסיפה עוד לפגוע בבניו על
 שפגעה בגופו והק את איוב בשחירת מקף רגלו ועד קדקדו ובל זאת לא
 חטא איוב ולא נתק תפלה ללהים וכלה מורה על גדל צדקו ורוב תמנו כי יש
 מן הצדיקים שהם מחזיקים בתומים בהיותם בשלוח ובחור ואין משתנים עליהם
 סידרי העולם ומיד כשרחמים שמשתנים עליהם עעניס ומאבדים מעניס מיד
 וכופרים במה דכת והיה כי יקבל במלכו ובאהיו ויש שאינו חושש
 על אצור ממנו וסובל יסורי הענוה אבל לא יסבול צער מיתה בעיני ויש
 שנקל בשניו לזה טעם אהבת הבורא אך לא יסבול יסוק גופו כי עור בעד
 עור וכל אשר לאיש יתק בעד נפשו ואיוב כל זה סבל ואמ' יי עק' ויין לקח יהי
 שם יי מבוקר והיה סבור כי רגע באפו וחיים והיה סובל ואומ' חבי כמעט רגע
 על שיעבור זעם כשראה כי גדל הכאב וכי ארבו ל' ש' חיים ומאובים רבים
 עברו עליו קודם שהתחיל להמאונן על עעניו חזר מאמונתו וח' אים ב' הוא
 כאשר שמעת כי יש משגח בעעני האדם ומשלים לאיש פגעתו האך שאינה על
 סידרו כי יודע היה בעעניו שצדיק היה ולא היה ראוי כלל לאותה הפורענות

שבאו עליו לא לכולם ולא למקצתם אם כן אינו אומר מה שהייתי מאמין
לא אין ההשגחה בעולם השפל כלל לא בקיום המינים וכל העבדאים ושעיהם
יפלו כפי ונהוג המזל עליה דין ולא דין ועל כן התחיל לקלל הזמן והמזל
שנולד בו שהם גרמו לו את כל הרעה הזאת הדין אחרי כן פתח איוב
את פיהו ויקלל את יומיו וג' ועדיין לא גילה לחביריו חש אמונתו שנתחדשה
בו רק שהיה מתלונן על מזלו ומתרגם על כל הקורות אותו והרעות
שבאו עליו ובא איפו התימני לנחמו ולהחזיק את לבו ואנכי לו וכי תלמה
בנסיון הנסה דבר איך תלמה והלא היית מניסר רבים וידים רבות החזק
כושל יקמון וג' כלומר כשהייתה רוחה מתרעם על מזלתו היה מנחמו
ומחזק את ידיו וענה תבוא איך ותלמה תגע עדיך וג' ולמה אתה נבהל ליסורים
והאריך בזה המענה לנחמו עד שאמ לו הנה אשרי אנטש וכיחננו אזה וג'
כי הוא יכאיב ויחבש ימחץ וג' כשש צרות יצילך וג' חזר איוב וענה ומי
יכול לסבול כל אלו היסורים לו שקול יסקל וג' כי חצי שדי עמדי וג' ובה המענה
גילה קצת מרוע אמונתו ואמ כלם עשוי לך וג' ובלדד השוחי ואמר לו הא לא
יעות משפט ואמונת בלדד השוחי היתה כאמונת כה מחכמי האומות שקורין
לה לא מעתה ולה שהיא מאמנת שהצדיק ורע לו לטובתו הוא שהשם יתן לצדיק
היסורים שהיה לו תמורה אחרת טובה ממה שהוא עשה והוא שאמ ואחר יקל
ישגה מאד ועם כל זה חזר איוב ואמר והתרעם אשר בסערה ישופני והרבה וג'
לא יתני השב רוחי וג' ובה המענה הוסיף פשע על חטאתו ואמר אחרי
היא על כן אמרתי תם ורעע הוא מכלה וג' וכל המענה והנה ספר בכר
וכמו שארזול עברא בפומיה לאיוב ספר בתחית המתים ספר בעיקר
עד שהתחיל לחרק ולגדף ובא צופר הנעמתי והאמין בנה שהאמין בלדד
השוחי כי השם ית משגיח בעולם לא שישורי הצדיקים הוא רצון מלפניו וכך
עלה במענה ואין לחקור ולדרוש למה ולמה והוא אומר החקר אזה תמצא
אם עד תכלית שדי תמצא והיה מאמין כמו שמאמינים כות אחרת מחכמי
האומות קורין לה אשפציה שכל המאורעות והמקרים הבאים על האדם

כולם

כולם חפץ להי וצדק עליוט והאדם מוכרח בכל ענינו ואין לאדם בסורה
בכל מעשיו לא כי הוא אמר ויהי הוא צוה וְ וּבֵא אִיּוֹב וְאָמַר אֲוֹלָם אֲנִי ל
עדי אדבר והוכח ל א אחפץ ואולם אתם טפלו שקר וְ מִי יֵת הַחֶרֶץ
הַחַרְיוֹטוֹ וְ עַד סוֹף הַמַּעֲנָה וְעוֹד הוֹסִיף אִיּוֹב לְכַפּוֹר בְּדִין וּבַמַּטְפֵּט וְאָמַר
וְגַבַר יִמּוֹת וַיִּחַלֵּשׁ וַיִּגְוַע אִלֵּם וְאִיוֹ אֲזַנְלוּ מֵיַם מַעַיִם וְנָהָר יִתְרַב וַיִּבֶשׁ
וְאִישׁ שָׁכַב וְלֹא יָקוּם עַד בִּלְתִּי שִׁמְעִים לֹא יִקְיִצּוּ וְכַשְׁחֹזֵר לִיפֹן לַעֲנוּת הַתְּחִיל
לַחֲרָפוֹ וּלְגַדְפוֹ עַל כַּפִּירוֹתָיו עַד סוֹף הַמַּעֲנָה וּבַמַּעֲנָה הַשְּׁלִישִׁי אָמַר לוֹ הֲלֹא
הֲעַקְךָ רָבָה וְאִין קָץ לַעֲנוּתֶיךָ כִּלְוֹמָ כִּי אִין יִסּוּרִין בִּלְלֹא עֲלֵן הִיָּה מֵאֲמִין
מֵה שֶׁהָאֲמִינִינֹו אֲנָשִׁי הַתּוֹרָה מֵאֲמִינִים וְעַל זֶה הַדֶּרֶךְ הִיוּ רֹב דְּבָרֵיהֶם נִמְצָא
שֶׁהִיוּ אֲרֻבְעָה דַעוֹת בְּאֲמוּנָה אִיּוֹב פָּפַר בְּכָל וְאָמַר שֶׁאִין
הַטְּגִיחָה בְּפִרְטִים כִּלְלֹו וְאִפִּי בְּמִין בְּהַאֲנוּטִי מֵה שֶׁאֲנִי מֵאֲמִינִים בְּשָׂרָיו
וּבְשָׂאֵר בְּעַלְי חַיִּים וְזוֹ הִיא דַעַת אֲרֻסָּו וְלִיפֹן וַחֲבִירָיו מֵאֲמִינִים שֶׁהֵשִׁים יֵת
מִטְּעִיחַ בְּפִרְטֵי בֵּן אִדָּם לֹא שֶׁנִּחְלָקוּ לְשִׁלֵּשׁ דַּעוֹת לִיפֹן קוֹבֵר כִּי אִין בִּלְלֹא
עֲלֵן וְזוֹ הִיא אֲמוּנַת הַמֶּן אֲנָשִׁי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַתּוֹרָה
מֵשֶׁה וּבִלְדָד קוֹבֵר כִּי הִיסוּרִין אִינֵם בְּשִׁבִיל הַעֲוֹן אֲלֹא כִּי
שֶׁתְּהִיָּה לְאִדָּם תְּמוּרָה טוֹב מֵאוֹת הִיסוּרִין וְצוֹפֵר הַנַּעֲמָתִי
הִיָּה קוֹבֵר שֶׁהִיסוּרִין אִינֵן לֹא לַעֲנֹשׁ וְלֹא לְתַמּוּרָה דֶּק רָצוֹן וְחַפֵּץ אֵלֵי וְכִבֵּר
אֲמָרְנוּ כִּי אִן הֵשִׁיתִי דַעוֹת הַקְּדוּשָׁה לְמַעַתְּזָלָה וְלֹא אֲשַׁעְרִיה וְנָתַנוּ אִיּוֹב
וַחֲבִירָיו גַּלּוֹ הַסְּבָרוֹת עַד שֶׁנִּכְחַס אִיּוֹב דַּכָּה וַיִּשְׁבַּט שְׁלֹשׁ הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
מֵעֲנוּת אֹת אִיּוֹב כִּי הוּא עָדִיק בְּעֵינֵינוּ וְהוֹסִיף אִיּוֹב וַיִּשָּׂא מִשָּׂר
שְׁלֹשָׁה פַעֲמִים וְאִין שֶׁנָּה אֹתוֹ דַּבֵּר עַד שֶׁבָּא אִיהוּא בְּבִרְכָל וְגִלְגָּה לוֹ
הַסּוֹד וְהוּא אֹמְרֵנוּ וְהִקְרַב לְשַׁחַר נִשְׂאוֹ וְאִם יֵשׁ עֲלֵינוּ מִלֵּאךְ מֵעֵץ אַחַד
מִנֵּן אֵף וְ וַיֹּאמֶר פִּדְעָהּ מִרְדֵּה שַׁחַר מֵצֹאֵתִי כוֹפֵר רוֹטֵפֵט בְּשָׂרוֹ
מִנוֹעֵב יֵשׁוּב לִימֵי עֲלוֹמֵינוּ בְּכֹאן הוּא הַסּוֹד וְכֵן בַּמַּעֲנָה הַשֵּׁנִי חֹזֵר וְהוֹסִיף
בִּיאֹר אִם יִשִּׁיב אִיו לְבוֹ רֹחוֹ וְשִׁמְרָה לִין יִאֲסוֹף יִגְוַע כֵּן בְּשָׂר יַחַד וְאִדָּם עַל
עַפְרָ יֵשׁוּב וְלֹא אָמַר ל עַפְרָ לֹא עַל עַפְרָ יֵשׁוּב לִימַד עַל הַחֲזָרָה וְאָמַר הַקְּדוֹ

לה יטעל א פעמים שלש עם גבר ועוד השיבו על ההשגחה ואל כי אפילו
פסוולו של אדם כולם בהשגחה דלת כי שינו על דרכי איש וכל צעדיו יחזה
א חסך ואין צלמות להסתר שם פועל און ואפי המטר שהוברי שמים אומר
כי טבע הוה יחינו מן השם ית לא כפי הזידים העולם מן הארץ וכפי מבט
הכוכבים וניצוצים הכוגעים בהם ק רב ק מעט אמר הוא אפילו זה מן השם ית
הוא ואין כל טיפה שיורדה שאין לה מדה ושיעור ההד כי יגרע נטפי מים
יזקו מטר לאירו כי במ ידן עמים ית אוכל למכביר רל כי ריבוי המים
ומיעוטו הוא מטפט להו שבו הוא ד את העולם וכשימנע המטר ית אותו השם
ית על ידי הפילה דלת ק על ספיס סה אור ויצו עליה במפגיע וכן כל המענה
דבר בהשגחה הא כי הוא בכל והנה איוב קבל דבריו ולא ענה עוד כי לעולם היה
צוח ואומר אם יש מלין השיב וך אני אשיבך מלין ואת רשך עקך ולא מצאנו
שעוהו עוד עד שענה יו לאיוב והוסיף לבאר לו דברי איהו ואמר תקהפך
כחומר חותם ויהיטבו כמו לבוש וגם הודיעו גדול ההשגחה בתחתונים בכל
ופרש ראשון ואחרון איפה היות ביסדי ארץ וך בק יחד כוכבי בקר וך ויסק
בדלתים ים וך הנגלו לך שער ימות וך עד מי פלג לשטף העלה ודרך לחזק
קולות להמטיר על ארץ לא איש וך וחזר ואמר השגחתו על בעלי חיים התעד
לביא טרף מי יכין לעורב צידו כי ילדיו א א ישועו וך והודיעו כי השגחתו
בגדולים סמו הציא וליות ובהמות בהררי אף והקוס והנץ והחסידה ובקאנים
מי יכין לעורב צידו ועת לידת יעלי סלע חולל אילות השמור והנהגה
בניהם וביציהם ושלוח הפרא חמשי והערוד וקוף דבר לא הניח דבר גדול
ולא קץ שלא חכיר ולאי שבהשגחתו קיומם והנהגתם ואחר שמע איוב
כל זה חזר בו מן האמונה הרעה שטעה בה והוא אומר לשמע און
שמעתיך ועתה שני ראוק כלום כי בתחלה קודם הייסורי לא היתה לו
דיעה אמרת בבורא ית לא עלידי השמיעה ומפי זה כשחלו עליו היסורי
וראה שאין קדר למעשה הצדיקים כבר באותה האמונה הראשונה וחזר
להאמין אמונה ארסו וכשהודיעו איהו סוד צדיק ורע לו ונגלה לו

נסתלקה מן הכפורת לכחוב ומכחוב לכחוב למפתן וכו' כמו שדרשו רז"ל
עשר מסעות נסעה שכינה וט' עד שעלה לרקיע כשעלה לרקיע ונתפרדה
חבילה ונשארה יחטלם למנה ויחידה אמר ה"ב לירמיה בא וקונן על
ירושלם איכה יסבה בדד העיר וג' כלום שכינים י"ג ויטבים ביחד
ועתה נתפרדה חבילה ואיכה יסבה בדד העיר רבתי ע"ג ורחוק
כמה נשאו רחמיו על מדותיו סבל או התעבור הקדושה שזכרנו עשו וסבלו
לקונן עליהם לא רצה להזכיר השאתם ותעבורים במה נחייבו בכל אן הקדושה
האמורה באיכה ולא פרסמים כפי כל התעבור לא קצת מן הרעות לא
בנגלה ולא בנסתר וזה מרוב אהבתו עלינו ואנפ' שמדנו בו אהבתו
מסותרת היא הוי טובה תוכחה מעולה מאהבה מקוררת אינה בפרסמה
לא בנסתר לא טובה תוכחה מעולה טובה זאת התוכחה המעולה
של קינות שבכל שנה ושנה אנו קוראים אותה ומתאוונים ומתחבלים על כל
הבא עלינו ועל בית קדשנו וסילוק שכינתו מביענו ועל כן היא זאת
הקינה שלשה משולשת ונתקנה כן כנגד חיבור שלשה רישים וריבוק
שלשה ידדים וקישור שלשה אחים אהובים והם הארץ אשר בחר יי' לתקן
ונחלתו והשכינה וישראל כי שלשה גורל אחד ותבל אחד שקלן אדון הכל
יה' והוי שלשה יחד מחוברים והוא החוט המשוש באמה ואם היו נוכחים
יסוף לא במהרה ינתק וכיון שלא זכו וגרמו השונות נתיב במהרה ועל כן
היה המקונן מתמיה איכה היתה כמות ואיכה היתה כמות וירושלם
והיא שקר הארץ שכך תמיה רוב הקינה על יי' עבה בדד
העיר וג' דרכי ציון אבילות ויחז עבה ציון וג' זכתי פירשה ציון
היתה יחטלם ואיכה השנה קינה על השכינה אויב' כחפן יי' קור
בת ציון והוא השכינה וסופה מוכיח השליך משללים ארץ השחרה בלג יי'
ולא חמל את כל טאות ישקב והיא השכינה דבר זה לי ואנוח חלל מעלכה
וטריה ויחמסם כח' סוכו קנחי יי' מנצחו נאר מק' שו' ואיכה השלישית
קינה על יושל' איכה יועם זהב השתכנה אבני קדש' בני ציון הוקריים

המסולמי וכן כולה אחר לו ה' קינות אמר לירמיה עוד תחבר קינה
אחרת ותכלול שלשה בשכנה ואחריה ישראל ואחריה הארץ הה' אע
הגבר ראה עניו זה כנגד השכינה דכה אע ואע בתוך הקלה כי אע
אע הוא ואע אהיה לה שאסיי וקרבה כיוצא בזה אולי עה ויולך חושך
ולא אור זה כנגד ישראל שמאחר ששאלקה שסנה הם גלו וישבו בחשך
אך כי ישוב יהפוך ירו כל היום זה כנגד ירושלים שהיא מקום מנוחתו וידו
כמו אים על ירו לדגלהם וכן כולם ואחר זה שקוט ירמיה על כל אחר
בפע עצמה חזר וכלל שלשה ביחד ונשא קינה עליהם גם שלשה נשא קינה
על עצמם ביחד ופתחו ואמרו זכור יי מה היה לנו עד כי אים מאוס
מאסתנו קצפה עלינו עד מאד יוס נדע הוא שבו מאוס מאסתה בתולה
ומאסתה בסוף קצפה בתולה וקצפה בסוף עד מאד ואי זהה השעה באב
שבו נגזר על אבותינו שלא יפסו לארץ ובו חרב הבית באשונה ובשניה
על כן יש לנו להבדיל ולהמנע מכל געגוע ומכל שמחה בני שפגרו מוסל לפנינו
וזו היא ששנינו משנכנס אב ממועדי בשמחה ודרוש ענין באב ויש לשאול
מה ענין אסור רחיצה וסיכה ונעילה הסנדל והשמיש המטה לחרב הבית
ודין האבל יש לשאול למה נחייב החבל בהם ויל מפע שהמיתה היא פירוד
חיבור הנפש והגוף ויש לאדם לעשות דבר שמורה על הפרידה לזה כי זמר
המדה נעשה בו ורחיצה וסיכה היא עתה געגוע לחבור הנפש בגוף וכן
השמיש המטה הוא פיו יה ורביה לחבר עוד נפש בגוף אחד וכן נעילה
הסנדל מורה על חיבור וחליצתו מורה על הפיוד וחליצתו הוכיח וכן העטיפה
מורה על מעטת הדיבור לזה כי שאלקה הנפש המדבור מן הגוף
הינו דכה האע דוס ר' ז' חייב החבל לידוס מן הדין היה לו לחסר
מן הדיבור מכל וכל אז משום דלא אפשר כי עין הדם לדבר בערכי
הגוף שאי אפשר לו להמ' ממנו והוא כגון שאר שלום ודברי מורה
ומטעם זה ג' לא נאמר כילה וטובה כי אי אפשר לאדם קולתם ולא
שומר לאו דבר שמורה על קיום הגוף כמו רחיצה וסיכה וכיון שיש לאבל

מלשון
אשר
דוס

לעשות דבר שמורה על פיבוד החיבור והוא מחוייב בו וס' יט' לנו
 לעשות ס' על פיבוד חיבורינו והוא חרב) הבית שהשכינה במקדש כפ'ט
 במק' מה הנפש נוהגת במק' כח חיבור אף שכינה במקדש נוהגת בו כח
 דבר יי' דכל ודבר יי' מיוחדים. מה הנפש נוהגת במק' כח ההרחה
 אף השכינה במקדש ס' כי בהיות שכינה במקדש היה קרבן מתקבל שנ'
 בו ורח יי' את ריח הטחוח וכן כח הראות דכל והיו עיני ולבי שם וג' וכת'
 בעלותך לראות את פני יי' וכת' יראה ל' אהים בצטון וכן כח השמיעה
 שבזמן שהיתה השכינה במקדש דכל ואתה השמיע השמים מכן שכת'
 ומכן שבתו הוא בית המקדש דכל בקר נחלתך מכן לשבוק. כשנחלתך
 השכינה שתלקו כל א' הענינים מה ראו הצדיקים והחסידים לכן בענינים
 ולעלות לירושלים ור'ל שעולים בה לבקרה כשם שאדם הולך לבית הקברות
 לבקר את מתו ומגשתח על קברו ויש בזה עת רוח לחי ולמתו וכן אנו
 עושים בירושלים הה' כי רצו עבדיך את אכניה ואת עפרה יחוננו ומהו
 הנחה רוח שיש לפני כשמבקרים קבר המת מפני שהנפש נמצאה סביב
 הקבר וכן אהל בירושלים נפשו טיפא על גופו ובכלי בפרק שוכר את הפועלים
 דאמ' איהו עד למוקימנא ליה לאברהם ליצחק וליעקב וכן שהנפש נואה
 קרוביה שמבקרי' אותה יש לה עת רוח וכן היה השכינה במקדש דכל
 חוסף עליו כל היום ועד אהל הנה זה עומד אחר כהלינו זו השכינה
 שלא זה מכותל מערבי והינו דכה' קרנים מידו לאדם חצין עונו ועם
 מלשון ושמו והשימוני וכשם שעתיד הבה לחזיר נשמות בתחיית
 המתים כך עתיד לחזיר שכינה במקדש ואז יחיה הה' ד אע אמית
 ואחיה וכת' בתורה כי אטא ל' שמים ירי ואפ' ה' ויהינו כתי' החיו את
 את האבנים מערמות העפר. על ס' ארץ ישראל ארץ החיים
 מפני שהשכינה בה כפ'ט במק' וכן טע' לקה השכינה נאמנה יש לנו
 להתאבל עליה כשם שאדם מתאבל על קרבו ואנחנו עם קרובו ישראל
 עם קרובו וכשם שאדם חייב להתאבל על מתו כך אנו חייבי' סובלות

העולם

ירושלים וכל המתחבלי עליה זוכה ורואה בנחמתה דכתיב שמחו אה
ירושלים ויה בעל השמחה הוא למען שמו ולמען רחמי וחסדיו יתם אהתנו
בבני ירושלים ואתחנן ונחמו

ואני תפילתי לך יי עת רצון אלהים ברוב חסדך עניתי באומה ישעך
פסוק זה אמרו דוד המלך ע"ה על עטף התפלה וערותה ותעלה ואמר
כשתבוא בעתידות לבוא עלישראל והם ארבעה דברים שעבוד מלכיות
וחרב הבית וחרפה ישראל ועלבון בגלות ובני הבית שיעבוד מלכיות
הוא מה שפירש בזה המזמור ואצל הנוטעני אהים כי באו מים עד נפש
זה רמז על מלכות בבל כי מצינו שיעבוד מלכיות משאל למים דכתיב אזי
המים שספוננו נחלה עבר על נפשינו המים הקידונים ברוך יי ויה הא למדת
ששעבוד מלכיות משאל למים טבעתי בין מצולה ואין
מעמד זו מלכות ין שהוטבע וישראל חרל בגזירותיה ובשמדיה
שלא היה לישראל מעמד מפני גזירותיה ומפני כך
הקדימה למלכות מדי וסמכה למלכות בבל באהי במעמקי מים זו
מלכות מדי שאין היה שעבוד כל כך קשה וטבול טספתני זו מלכות
אשור הכל כנחל שוטף עליה טאז וחרו חיוז רביע לחילא ואימתי ותקפא
הזכיר חרב הבית דכתיב כי קנאת ביקך אלהי ולמה הזכיר חרב בסוף
מפני שמלכות פשוט עלינו קודם שחרב הבית מלכות בבל הקלה ממה אשר
קודם שהחרב הבית כמפורש בבתי ומלכות ין שפסטה על ישראל בהיות
ישראל שסו שנה קודם שחורב בית שני וכן מלכות אדום התחילה לפשוט על
ישראל קפ טעם קודם כי היה השט ועלפי הזכיר חרב בסוף וחרב
החרב הזכיר חרפה ישראל גלות ועלבון זה וחרפה חורפיק נפלו
עלי ואבכה בנוס נפשי לחרפות לי ואהנה לבושי שק ואהי להם
למשל ישיחו בי יושבי יד ונגינות טוהי שכר ואחר זה אמר
אעפ זה אהים הרע לי וטוי המר לי לא אנהי לעבדך וכל לפני

